

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora ziņojums par atbilstību sertificēšanas prasībām 2023. gadā

Akciju sabiedrība "Conexus Baltic Grid" (vienotais reģistrācijas numurs 40203041605, juridiskā adrese: Stīgu iela 14, Rīga, LV-1021) (turpmāk – Sabiedrība) ir sertificēts vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators, kas sniedz dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumus Latvijas Republikas teritorijā saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) izsniegtu licenci Nr. E33002 (dabasgāzes pārvadei) un licenci Nr. E31002 (dabasgāzes uzglabāšanai). Sabiedrība ir nacionālajai drošībai nozīmīga komercsabiedrība atbilstoši Nacionālās drošības likuma 37. panta 3. punktam.

Vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora (turpmāk – sistēmas operators) ziņojums par atbilstību sertificēšanas prasībām iepriekšējā kalendārā gadā (turpmāk – ziņojums) sagatavots saskaņā ar Enerģētikas likuma 111. un 114. pantu un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2017. gada 16. februāra lēmumu Nr. 1/4 "Vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora un dabasgāzes pārvades sistēmas operatora sertificēšanas noteikumi" (turpmāk – sertificēšanas noteikumi).

Informācija par Sabiedrību, tās sniegtajiem sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā arī informācija un pārskati, kas publicējami saskaņā ar normatīvajiem aktiem, ir publiski pieejama Sabiedrības tīmekļvietnē www.conexus.lv.

Akcionāru struktūra un pārvaldes institūcijas

Sabiedrība apliecina, ka sistēmas operatora kapitāla daļu (akciju) turētājs, tostarp patiesais labuma guvējs, tiešā vai netiešā veidā nav energoapgādes komersanta, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, kapitāla daļu (akciju) turētājs vai patiesais labuma guvējs.

Sabiedrība ir energoapgādes komersants, kas nošķirts no dabasgāzes ražošanas un tirdzniecības darbībām un elektroenerģijas ražošanas un tirdzniecības darbībām un neietilpst vertikāli integrēta dabasgāzes apgādes komersanta vai vertikāli integrēta elektroapgādes komersanta sastāvā.

Sabiedrība ir dibināta kā slēgta akciju sabiedrība un tās pamatkapitāls sastāv no 39 786 089 akcijām. Visas akcijas ir dematerializētas akcijas. Sabiedrības akcijas pieder:

- Akciju sabiedrībai "Augstsprieguma tīkls", vienotais reģistrācijas numurs: 40003575567, juridiskā adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073 (turpmāk – AST) 68,46% apmērā;
- MM Infrastructure Investments Europe Limited, reģistrācijas numurs: 12279235, juridiskā adrese: 95 Gresham Sreet, Londona, EC2V 7AB, Apvienotā Karaliste (turpmāk – MMIEL) 29,06 % apmērā.
- pārējiem 4807 akcionāriem (fiziskām vai juridiskām personām) kopā 2,48 % apmērā. Nevienam no šiem akcionāriem nav izšķiroša ietekme pār Sabiedrību, sistēmas operatoru,

dabasgāzes pārvades vai uzglabāšanas sistēmu, un neviens to tiem neatbilst patiesā labuma guvēja definīcijai normatīvo aktu izpratnē.

Sabiedrības akcionāru reģistrā būtiskas izmaiņas 2023. gadā netika reģistrētas.

Sabiedrības akcionāri savas tiesības piedalīties Sabiedrības pārvaldē īsteno akcionāru sapulcē, ievērojot Komerclikumu, Enerģētikas likumu un Akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" statūtus (turpmāk – Statūti), kas pieejami tās tīmekļvietnē [šeit](#).

Sabiedrība apliecina, ka persona, kas ieceļ sistēmas operatora padomes vai valdes locekļus, vai tādu institūciju locekļus, kurām ir tiesības pārstāvēt sistēmas operatoru, dabasgāzes pārvades sistēmu vai Inčukalna pazemes gāzes krātuvi (turpmāk – Inčukalna PGK), nevar tiešā vai netiešā veidā iecelt tāda energoapgādes komersanta, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, padomes, valdes vai tādu institūciju locekļus, kurām ir tiesības pārstāvēt šādu komersantu.

Sabiedrības padomes un valdes locekļus ievēlē saskaņā ar Komerclikumu un Statūtiem, ievērojot Enerģētikas likuma 111. panta trešās daļas 3. punktu. Statūtu 16. punkts nosaka, ka akcionārs, izmantojot balsstiesības, ievēro Enerģētikas likumā noteiktos nosacījumus sistēmas operatora neatkarības nodrošināšanai un efektīvai interešu konfliktu novēršanai.

2023. gada 27. aprīlī kārtējā akcionāru sapulcē notika padomes locekļu vēlēšanas. Saskaņā ar Statūtu 21. punktu padomē drīkst ievēlēt tikai personas, uz kurām neattiecas normatīvajos aktos, tajā skaitā Enerģētikas likumā norādītie ierobežojumi. Jaunais padomes sastāvs: Ilmārs Šņucins (padomes priekšsēdētājs), Tomohide Goto (padomes priekšsēdētāja vietnieks), Zane Āboliņa, Masanobu Furuya, Ivars Moisejs, Viktors Sentuhovskis un Normunds Šuksts. Padomes locekļu pilnvaru termiņš ir līdz 2026. gada 26. aprīlim.

Sabiedrības valdes sastāvā 2023. gadā izmaiņas nav notikušas. 2023. gada 27. decembrī Sabiedrības padome pieņēma lēmumu no 2024. gada 1. janvāra Sabiedrības valdē ievēlēt Rinaldu Dimiņu (līdzšinējā valdes locekļa (tehniskā direktora) Ginta Freiberga vietā).

Sabiedrības padomes un valdes locekļi nevar vienlaikus ieņemt padomes vai valdes locekļa amatu energoapgādes komersantā, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību. Attiecīgi ierobežojumi, kā arī kārtība, kādā padomes vai valdes loceklim jāziņo par interešu konflikta iespējamību noteikti Akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" padomes nolikumā un Akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" valdes nolikumā. Minētie nolikumi un citi sasītošie dokumenti kā, piemēram, Akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" valdes un padomes locekļu atalgojuma politika, Akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" ētikas kodekss ir pieejami Sabiedrības tīmekļvietnē [šeit](#). 2023. gadā nav veiktas izmaiņas šajos dokumentos.

Sabiedrība apliecina, ka viena un tā pati persona vai personas, kuras tieši vai netieši kontrolē sistēmas operatoru, dabasgāzes pārvades sistēmu vai Inčukalna PGK, tieši vai netieši nekontrolē energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, un neizmanto jebkādas tiesības šādā komersantā.

Kontroli Sabiedrībā īsteno AST (akcionārs kopš 2017. gada 15. decembra), kam pieder akciju kontrolpakete (68,46 %), tādējādi AST ir tieša izšķiroša ietekme pār Sabiedrību (Koncernu likuma 3. panta trešās daļas 1., 2. un 3. punkts, 4. panta otrā daļa).

MMIIEI (29,06 %, akcionārs kopš 2020. gada 1. aprīļa) īsteno akcionāra tiesības piedalīties Sabiedrības pārvaldībā, t.sk. izmantot balsstiesības akcionāru sapulcē, piedalīties padomes un valdes ievēlēšanā. Šim akcionāram atsevišķi, ņemot vērā Koncernu likuma 3. panta trešajā daļā ietvertās izšķirošas ietekmes pazīmes, nav izšķirošas ietekmes pār Sabiedrību. Tikai atsevišķos Statūtu 18. punktā noteiktajos gadījumos kopā ar AST arī MMIIEI var veidoties kopīga kontrole.

MMIIEEL 100 % kapitāla daļas pieder MM Capital Infrastructure Fund I., L.P., ko kontrolē tās ģenerālpartneris, kas ir Japānā reģistrēts komersants MM Capital Partners Co., Ltd. (turpmāk – MMCP), kura galvenais akcionārs ir Japānā reģistrēts komersants Marubeni Corporation (90 %), bet pārējās MMCP akcijas pieder Mizuho Bank, Ltd. (5 %) un Asset Management One Co., Ltd. (5 %).

Marubeni Corporation darbojas kā holdinga kompānija, kuras pamatdarbība ir preču un pakalpojumu imports un eksports un kuras sastāvā ir komersanti, kas darbojas dažādās nozarēs visā pasaulē: dzelzs un tērauda, informācijas tehnoloģiju, komunālo pakalpojumu, infrastruktūras, enerģētikas, pārtikas, metālu un minerālu resursu, būvniecības u.c. nozares. Marubeni Corporation akcijas kotē Tokijas Fondu biržā. Lielākie Marubeni Corporation akcionāri, kas pārsniedz 5 % robežu, ir The Master Trust Bank of Japan, Ltd. (trasta konts; 15,86 %), Euroclear Bank, SA/NV (7,54 %) un Custody Bank of Japan, Ltd. (trasta konts, 5,77 %).

MMIIEEL netieši kontrolējošais Marubeni Corporation ir tiešā un netiešā veidā tādu komersantu kapitāla daļu turētājs, kuri nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, taču minētie komersanti darbojas elektroenerģijas un dabasgāzes tirgos, kas ir ģeogrāfiski nodalīti no tirgus, kurā darbojas Sabiedrība, līdz ar to interešu konflikts neveidojas, kā arī Sabiedrības ieskatā sistēmas operatora sertificēšana neapdraudēs ES dalībvalstu energoapgādes drošumu, ņemot vērā, ka atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/73/EK (2009. gada 13. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu 11. panta 3. punkta nosacījumiem efektīvas nodalīšanas prasības tiek ievērotas un Eiropas Savienības dalībvalstu energoapgādes drošums netiek apdraudēts.

Kontroli var iegūt arī uz līguma pamata. Lai piešķirtu kontroli, līgumam ir jārada līdzīga kontrole pār cita uzņēmuma vadību un resursiem kā akciju vai aktīvu iegādes gadījumā. Papildus kontroles nodošanai pār vadību un resursiem šiem līgumiem ir jābūt raksturīgam ļoti ilgam termiņam (parasti bez pirmstermiņa izbeigšanas iespējas pusei, kas piešķir līgumtiesības).

Kontrole ar citiem līdzekļiem – to var izveidot ar citiem līdzekļiem, piemēram, tīri ekonomiskām attiecībām var būt izšķiroša loma kontroles iegūšanā.

Sabiedrība apliecina, ka nav noslēgusi tādus līgumus un nav tādās ekonomiskās attiecībās, kas varētu piešķirt jebkādas tiesības vai tiešu vai netiešu kontroli sistēmas operatorā, dabasgāzes pārvades sistēmā vai Inčukalna PGK energoapgādes komersantam, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību.

Sabiedrība apliecina, ka sistēmas operatoru, dabasgāzes pārvades sistēmu vai Inčukalna PGK nekontrolē valsts pārvaldes institūcija, kas kontrolē energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, ja sertificēšanas noteikumu 2.1., 2.2., 2.3. vai 2.4. punktā minētā persona ir Latvijas Republika.

AST 100 % kapitāla daļu pieder valstij un to turētājs 2023. gada 31. decembrī bija Klimata un enerģētikas ministrija (kapitāla daļu turētājs no 2023. gada 14. februāra; līdz tam – Finanšu ministrija). AST akcionāra kompetenci īsteno Ministru kabinets. Akcionārs īsteno AST pārvaldi līdztekus akcionāru sapulcei, valdei un padomei Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma noteiktās kompetences ietvaros. AST akcionāru sapulces kompetencē esošos lēmumus pieņem valsts kapitāla daļu turētāja pārstāvis. Saskaņā ar Klimata un enerģētikas ministrijas nolikuma 13.2. apakšpunktu Klimata un enerģētikas ministrija no 2023. gada ir valsts kapitāla daļu turētāja AST, kas ir Sabiedrības akcionārs, kuram pieder vairāk nekā 50 procentu kapitāla daļu. Kā redzams no Klimata un enerģētikas ministrijas nolikuma, tā nav kapitāla daļu turētāja energoapgādes komersants, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību.

Personāls un tehniskie resursi

Sabiedrības rīcībā ir pietiekams darbinieku skaits ar atbilstošu kvalifikāciju un pietiekami tehniskie resursi katra attiecīgā Enerģētikas likumā noteiktā sistēmas operatora pienākuma veikšanai. Sabiedrībai pieder tehnoloģiskās iekārtas, nekustamie īpašumi – zemes vienības, ēkas, būves un citi aktīvi, kas nepieciešami dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumu sniegšanai.

Sabiedrība atsevišķu Enerģētikas likumā noteikto pienākumu veikšanai izmanto ārpakalpojumus. Sabiedrība ārpakalpojumu izvēlē nodrošina, ka nepieciešamo pakalpojumu veikšana tiktu uzticēta pretendentiem, kuri šādus pakalpojumus var veikt nepieciešamā kvalitātē un par zemākām izmaksām, garantējot sistēmas darba drošumu un stabilitāti. Ārpakalpojumu iegādi Sabiedrība organizē, piemērojot iepirkumu procedūras atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumam, ja paredzamā līgumcena ir vienāda ar Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežvērtībām vai lielāka, vai piemērojot Sabiedrībā apstiprināto iepirkumu organizēšanas kārtību, kas paredz vairākas iepirkumu metodes atkarībā no paredzamās līgumcenas.

Sabiedrība, izvēloties ārpakalpojuma sniedzēju, katrā gadījumā izvērtē arī sankciju riskus. Sankciju risku izvērtējumu un uzraudzību nosaka 2022. gadā apstiprinātā Sabiedrības iekšējā kārtība.

Informācijas aizsardzība un sadarbība ar tirgus dalībniekiem

Sabiedrība apliecina, ka sistēmas operators atbilstoši Enerģētikas likuma 15. panta ceturtajai daļai nodrošina tās komerciālās informācijas konfidencialitāti, ko tas ieguvis no sistēmas lietotājiem un tirgus dalībniekiem, pildot savus pienākumus.

Sabiedrības informācijas aizsardzības noteikumos un virknē citos iekšējos normatīvajos aktos ir noteiktas prasības darbībām ar neizpaužamu un aizsargājamu informāciju, darbinieku pienākumus un tiesības, šādas informācijas identificēšanas, marķēšanas un glabāšanas kārtību. Reizi gadā Sabiedrības darbiniekiem tiek organizēts informatīvs seminārs par informācijas tehnoloģiju drošību. 2023. gadā tika apstiprināti jauni Akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" informācijas aizsardzības noteikumi, un visiem Sabiedrības darbiniekiem tika organizētas apmācības par informācijas aizsardzību.

Sabiedrība apliecina, ka sistēmas operators nodrošina taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi pret sistēmas lietotājiem un tirgus dalībniekiem, pastāvot vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem.

Sabiedriskā pakalpojuma sniegšanai ar sistēmas lietotājiem tiek noslēgts balansēšanas līgums, pārvades sistēmas pakalpojuma līgums un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma līgums, ievērojot ārējos normatīvos aktus un Sabiedrības apstiprināto iekšējo kārtību pārvades sistēmas pakalpojuma, balansēšanas un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojuma līguma noslēgšanai, izbeigšanai un līgumsaistību izpildes nodrošināšanas uzraudzībai un tipveida līguma paraugu. Tipveida līgumu paraugos 2023. gadā izmaiņas nav veiktas.

Sabiedrība arī 2023. gadā sniedza dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas pakalpojumus atbilstoši sistēmas lietotāja rezervētajam un sistēmas lietotājam piešķirtajam jaudas produktam, ievērojot sistēmas lietošanas noteikumos noteikto attiecīgā jaudas produkta rezervēšanas, piešķiršanas un izmantošanas kārtību, un saskaņā ar attiecīgajam jaudas produktam piemērojamo tarifu, kas noteikts Enerģētikas likumā paredzētajā kārtībā.

Sabiedrība 2023. gadā nekonstatēja tādas apstākļus, lai kādam no sistēmas lietotājiem vai attiecīgi pretendentiem tiktu atteikta pieeja dabasgāzes pārvades sistēmai vai Inčukalna PGK.

Sabiedrība apliecina, ka neizmanto pakalpojumus kopīgi ar energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību.

Sabiedrība patstāvīgi nodrošina un nepērk no komersantiem, kas veic dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, un to saistītajiem komersantiem tādus pakalpojumus, kas minēti sertificēšanas noteikumu 3. punktā. Apdrošināšanas pakalpojumi tiek iegādāti saskaņā ar Sabiedrības iepirkumu organizēšanas kārtību.

Eiropas Savienības tiesību aktos noteikto pienākumu izpilde

Sabiedrība nodrošina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 715/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par Regulas (EK) Nr. 1775/2005 atcelšanu 4., 12. panta 1. un 2. punktā, 14., 15. panta 1., 2. un 3. punktā, 16., 17., 18., 19., 20., 21. panta 1., 2. un 3. punktā, 22. pantā, kā arī 1. pielikumā noteikto pienākumu izpildi.

Sabiedrība sniedz sistēmas lietotājiem dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojumu atbilstoši Regulatora saskaņotiem vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas balansēšanas noteikumiem un lietošanas noteikumiem un dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojumu atbilstoši Regulatora apstiprinātiem Inčukalna PGK lietošanas noteikumiem.

Lai īstenotu Padomes Regulas (ES) 2022/2576 (2022. gada 19. decembris) par solidaritātes veicināšanu, labāk koordinējot gāzes iepirkumus, uzticamus cenu kritērijus un gāzes pārrobežu apmaiņu 14. pantā noteikto pienākumu par pārvades jaudu lietderīgāku izmantošanu, Sabiedrība sadarbībā ar Igaunijas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru Elering AS un, konsultējoties ar Lietuvas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru Amber Grid AB, izstrādāja grozījumus vienotajos dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumos, ar kuriem Kiemenai starpsavienojuma punktā tiek ieviests mehānisms, kas paredz Sabiedrības pienākumu nenominētu jaudu nākamās dienas un tekošās dienas robežās piešķirt kā atslēdzamu jaudu.

Sabiedrība sadarbībā ar citiem Baltijas-Somijas reģiona dabasgāzes pārvades sistēmas operatoriem un sašķidrinātās dabasgāzes termināļa operatoriem izstrādāja un savā tīmekļvietnē publicēja remontdarbu plānu laika periodam no 2023. gada oktobra līdz 2024. gada decembrim par tiem darbiem, kuru īstenošanas rezultātā var tikt ietekmēta ieejas un izejas punktu sistēmas lietotājiem pieejamā jauda. Sabiedrība 2023. gadā konsultējās ar tirgus dalībniekiem par vienotajos dabasgāzes pārvades sistēmas lietošanas noteikumos un Inčukalna PGK lietošanas noteikumos ietvertā regulējuma pilnveidošanas izmaiņām.

Sabiedrība nodrošina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 1227/2011 par enerģijas vairumtirgus integritāti un pārredzamību 3., 4., 8., 9. panta pirmajā daļā un 15. pantā noteikto pienākumu izpildi.

Sabiedrība 2023. gadā turpināja īstenot apstiprinātajā iekšējās informācijas un pārredzamības informācijas publicēšanas kārtībā noteikto, nodrošinot, ka Sabiedrības pārziņā esošā informācija tirgus dalībnieku vajadzībām ir savlaicīgi un pārskatāmā veidā publicēta attiecīgā vietnē, piemēram, iekšējās informācijas platformā, pārredzamības informācijas platformā, kopīgajā platformā informācijas publicēšanai par uzglabāšanas objektiem un Sabiedrības tīmekļvietnē, un Sabiedrības darbinieki ievēroja kārtības nosacījumus publicējamās informācijas identificēšanā, apkopošanā un izpaušanā vietnē.

Nemot vērā GET Baltic iekšējās informācijas platformas slēgšanu 2023. gada decembra beigās, Sabiedrība steidzamos tirgus paziņojumus, sākot ar 2023. gada beigām, turpmāk publicē ENTSOG pārredzamības platformā.

Sabiedrība nodrošina Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010 noteikumu ievērošanu.

Atbilstoši Enerģētikas likuma 82.¹ panta otrajā daļā noteiktajam Sabiedrība arī 2023. gadā ir nodrošinājusi Inčukalna PGK pieejamību energoapgādes drošuma rezervju uzglabāšanai.

Klimata un enerģētikas ministrija ir sniegusi saskaņojumu, ka ar Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumu Nr. 312 "Enerģijas lietotāju apgādes un kurināmā pārdošanas kārtība izsludinātas enerģētiskās krīzes laikā un valsts apdraudējuma gadījumā" 34.¹ punktu noteiktā dabasgāzes drošības rezerve piegādes standarta apjomā, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 25. oktobra Regulu (ES) 2017/1938 par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010, var tikt uzskatīta par daļu no Enerģētikas likumā noteiktajām Inčukalna PGK uzglabājamām energoapgādes drošuma rezervēm.

Valdes priekšsēdētājs Uldis Bariss

Valdes loceklis Rinalds Dimiņš

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu.